

Szanowni Państwo, Drodzy Wydawcy,

trwające obecnie konsultacje społeczne dotyczące projektu rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w sprawie opłat od tzw. czystych nośników wywołały emocjonalne reakcje niektórych środowisk. Otrzymujemy sygnały, że do wielu z Państwa mogły dotrzeć niepokojące komunikaty, które zawierają **twierdzenia niezgodne z faktami lub sugerujące zagrożenia, które nie istnieją**.

W imieniu SAIW Copyright Polska chcemy odnieść się rzeczowo do tych informacji, ale przede wszystkim – pokazać Państwu, a za Państwa pośrednictwem publikującym u Państwa Autorkom i Autorom, **dlaczego nowy system inkasa i podziału opłat reprograficznej oparty o SAIW Copyright Polska to uczciwe i potrzebne rozwiązanie** dla całego sektora słowa, w tym także dla środowiska naukowego.

Są stwierdzenia, że po wskazaniu SAIW Copyright Polska do poboru i podziału opłat także dla twórców „naukowcy zostaną pozbawieni głosu i środków”. Tymczasem to właśnie dotychczasowy model repartycji **pozbawiał prawa do wynagrodzenia zdecydowaną większość twórców**, tych spoza bardzo wąskiego grona akademickiego. Wskazanie SAIW Copyright Polska otwiera system na wszystkich autorów i **zapewnia dalszy realny dostęp do środków także naukowcom – bez ograniczeń wydawnictw, lat wydania czy tytułów**.

© Czego dotyczy zmiana?

Projekt rozporządzenia MKiDN:

- aktualizuje listę urządzeń objętych opłatami reprograficznymi (np. dodając do niej smartfony), co przełoży się na znacznie wyższe rekompensaty zarówno dla wydawców, jak i autorów, jako że każda grupa ma zapewniony ustawowo 50% udział w dzielonych środkach,
- porządkuje podział opłat między trzy sfery: audio, wideo i reprografię na zasadzie ich równorzędności oraz – co najważniejsze – **wskazuje jedną, wyspecjalizowaną organizację zbiorowego zarządzania (OZZ) dla sektora słowa: SAIW Copyright Polska. Jest to historyczna szansa dla środowiska wydawniczego!**

Dotychczas sektor słowa był traktowany marginalnie w porównaniu do sektorów muzycznego i audiowizualnego, co przekładało się na brak możliwości ochrony interesów autorów i wydawców w internecie, w edukacji czy wobec sztucznej inteligencji. Teraz po raz pierwszy uzyskuje **systemowo równoprawne miejsce**.

© Dlaczego SAIW Copyright Polska?

1. Jedna organizacja przeznaczona dla sektora słowa

SAiW CP została powołana przed ponad 20 laty **wyłącznie dla autorów i wydawców utworów słownych**: literackich, naukowych, dziennikarskich, edukacyjnych. To **nie organizacja ogólna**, lecz **wyspecjalizowana**, działająca na rzecz całego środowiska tekstowego – bez uprzywilejowania jednej jego grupy. Działająca w sferze opłat reprograficznych od ponad 20 lat. Uzyskująca **inkaso większe** od innych OZZ, na podstawie tych samych przepisów. Dbająca o relacje z płatnikami opłat i sprawny system dochodzenia należności. Zatrudniająca specjalistów związanych z rynkiem książki i zbiorowym zarządzaniem prawami autorskimi, którzy na co dzień są do Państwa dyspozycji.

2. Równość i reprezentacja autorów

Autorzy mają w SAIW CP pełną reprezentację:

- SAIW Copyright Polska to przykład równorzędnego modelu współpracy autorów i wydawców w ramach jednej OZZ, we wspólnym interesie wzmocnienia ochrony twórczości,
- **już obecnie połowa członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej to osoby proponowane przez autorów, co gwarantuje Statut – drugą połowę proponują wydawcy,**
- w ramach Walnego Zebrania Członków działają równoprawne grupy członkowskie autorów i wydawców oraz mechanizmy unikania konfliktu interesów,
- zasady podziału opłat są jasne, zgodne z ustawą o prawie autorskim – **50% dla autorów, 50% dla wydawców** – i nie mogą być jednostronnie zmienione, ani przez rozporządzenie, ani tym bardziej – przez OZZ. Autor nie może zrzec się ani przenieść na wydawcę swojego prawa do wynagrodzenia z tego tytułu.

3. Transparentność i zaufanie – dla każdego uprawnionego na rynku słowa

SAiW CP **już od 10 lat obsługuje autorów, wypłacając** wynagrodzenia za wypożyczenia biblioteczne (PLR). Reprezentujemy w tej sferze także wydawców. **Kontrola MKiDN potwierdziła wzorowe wykonywanie tego zadania** – bez żadnych zastrzeżeń, uwag czy zaleceń pokontrolnych, co dotychczas rzadko, o ile nigdy, się nie zdarzało. Raport jest dostępny publicznie.

Od ponad 20 lat SAIW CP **dzieli i wypłaca opłaty reprograficzne** na rzecz wydawców. Dzielone środki, po potrąceniu niezbędnych kosztów, trafiają do ponad 950 wydawców z całego rynku książki (realizowane obecnie poza SAIW Copyright Polska wypłaty opłat reprograficznych dla autorów obejmują autorów publikujących u zaledwie kilkunastu wydawców). W Copyright Polska równie skutecznie jak dla wydawców może być realizowany podział i wypłata w przypadku wszystkich, równo traktowanych autorów.

4. Rzeczywiste wsparcie całego środowiska słowa

W przeciwieństwie do praktyki wypłacania środków niemal wyłącznie naukowcom wybranym wydawców (autorom publikującym u kilkunastu wydawców) SAIW CP **wypłaca opłaty reprograficzne:**

- na podstawie danych o wydanych książkach pozyskiwanych od samych uprawnionych,
- zweryfikowanych

danymi Biblioteki Narodowej

oraz wynikami obiektywnych badań statystycznych, reprezentatywnych dla całego rynku książki i aktualnych praktyk kopiowania.

Obecnie wypłacamy opłaty ponad 950 wydawnictwom i posiadamy kompleksowe metadane o Państwa repertuarze wydawniczym, uwzględniające autorów z różnych dziedzin, w tym naukowych, edukacyjnych, literackich, dziennikarskich. SAIW CP nie różnicuje twórców z uwagi na rodzaj twórczości czy miejsce publikacji.

5. Aktywne wspieranie kultury, autorów, ochrony prawa autorskiego

SAiW Copyright Polska aktywnie wspiera kulturę słowa, autorów i prawo autorskie przez:

- fundowanie nagród dla autorów w konkursach na książkę roku i książkę historyczną,
- sponsorowanie Fundacji Powszechnego Czytania jako jej partner strategiczny, wiedząc że rozwój czytelnictwa to wspólna sprawa całego środowiska ludzi książki,
- wspieranie nagród dziennikarskich promujących czytelnictwo (we współpracy z Polską Izbą Książki),
- wspieranie inicjatyw Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich przeciwdziałających łamaniu prawa autorskiego na uczelniach,
- sponsorowanie konferencji naukowych o prawie autorskim,
- wydawanie „Kwartalnika Copyright Polska” poświęconego w całości prawu autorskiemu na rynku wydawniczym.

6. Dbanie o interes autorów w konsultacjach publicznych i w procesie legislacyjnym

To m.in. dzięki naszym wieloletnim, konsekwentnym staraniom i zaangażowaniu międzynarodowemu udało się wprowadzić w 2016 r. w Polsce system wynagrodzeń za użyczenia biblioteczne (PLR), z którego środowisko korzysta już od dziesięciu lat, a następnie znacząco zwiększyć środki z dofinansowania na kolejną dekadę funkcjonowania programu. Jednocześnie prowadzimy intensywne działania w celu rozszerzenia systemu wynagrodzeń za użyczenia biblioteczne na biblioteki akademickie i szkolne.

W czasie procedowania nowelizacji prawa autorskiego z 2024 r. to my walczyliśmy i nadal podejmujemy działania zmierzające do wprowadzenia uczciwych zasad dozwolonego korzystania z twórczości w procesie dydaktycznym i w badaniach naukowych, z zapewnieniem ochrony praw twórców i wydawców. Dążymy też do poprawy zasad odnoszących się do eksploracji tekstów i danych przez sztuczną inteligencję. Kontynuujemy nasze starania o przyjęcie nowych przepisów lepiej zabezpieczających interesy autorów i wydawców.

© Nowy system to szansa – nie zagrożenie

Poparcie dla wskazania jednej, OZZ dla sektora słowa – SAIW Copyright Polska – to:

- uporządkowanie chaosu, **koniec z zalegającymi środkami** do wypłaty,
- **likwidacja wykluczenia rzesz autorów** z realnej możliwości partycypowania w rekompensacie,
- **transparentność i równe prawa** wszystkich autorów i wydawców,
- **pełna skuteczna reprezentacja autorów i wydawców**,
- **realne, terminowe wypłaty** środków – jako wydawcy wiedzą Państwo, jak niezawodnie działa repartycja SAIW Copyright Polska i liczymy na to, że przekażą Państwo tę wiadomość publikującym u Państwa Autorom,
- **a przede wszystkim uzyskanie przez środowisko wydawnicze sektorowej i wyspecjalizowanej organizacji zbiorowego zarządzania, która będzie równoprawna z pozostałymi sektorami kreatywnymi po raz pierwszy w historii zbiorowego zarządzania w Polsce.**

Dziękujemy za zaufanie, które od lat otrzymujemy. Jesteśmy otwarci na rozmowę, współpracę i dzielenie się dodatkowymi informacjami – również na potrzeby zgłoszeń w ramach trwających konsultacji publicznych, w których można zabrać głos, wysyłając swoje stanowisko do 22 sierpnia br. pod wskazany w konsultacjach adres e-mail Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego: dpaif@kultura.gov.pl

Tylko dzięki Państwa szerokiemu poparciu i dzięki poparciu publikujących w Państwa wydawnictwie Autorów możemy zyskać szansę, by działać jeszcze skuteczniej.

Z wyrazami szacunku

Zespół SAIW Copyright Polska

